

УКРАЇНА

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Восьме демократичне скликання

(Двадцять перша сесія)

РІШЕННЯ

06.04.2023

м. Івано-Франківськ

№ 642-21/2023

**Про регіональну цільову програму
забезпечення енергетичної
ефективності Івано-Франківської
області на 2023-2027 роки**

Відповідно до законів України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про енергетичну ефективність", постанови Кабінету Міністрів України від 23.12.2021 № 1460 "Про впровадження систем енергетичного менеджменту", рішення Івано-Франківської обласної ради від 07.12.2022 № 560-18/2022 "Про схвалення концепції енергетичної ефективності Івано-Франківської області на 2023-2027 роки", з метою забезпечення енергетичної ефективності Івано-Франківської області обласна рада

вирішила:

1. Затвердити регіональну цільову програму забезпечення енергетичної ефективності Івано-Франківської області на 2023-2027 роки (далі – Програма), що додається.

2. Департаменту фінансів Івано-Франківської обласної державної адміністрації при внесенні змін до обласного бюджету на 2023 рік та формуванні його на 2024-2027 роки передбачати кошти на виконання Програми, виходячи з можливостей дохідної частини обласного бюджету.

3. Встановити, що бюджетні призначення для реалізації заходів Програми передбачаються щорічно при формуванні обласного бюджету, виходячи з можливостей його дохідної частини, і затверджуються рішенням обласної ради про бюджет на відповідний бюджетний період.

4. Контроль за виконанням рішення покласти на заступника голови обласної ради М. Палійчука і постійну комісію обласної ради з питань промисловості, підприємництва, будівництва та дорожнього господарства (В. Шевченко).

Голова обласної ради

Олександр СИЧ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення обласної ради

від 06.04.2023 № 642-21/2023

**РЕГІОНАЛЬНА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
на 2023-2027 роки**

Замовник Програми:

директор департаменту економічного
розвитку, промисловості та
інфраструктури Івано-Франківської
обласної державної адміністрації

Сергій ПОДОШВА

Керівник Програми:

заступник голови Івано-Франківської
обласної державної адміністрації

Богдан ФУТЕРКО

м. Івано-Франківськ
2023 рік

ПАСПОРТ
регіональної цільової програми забезпечення енергетичної
ефективності Івано-Франківської області
на 2023-2027 роки

1. Ініціатор розроблення Програми (замовник): департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської обласної державної адміністрації.

2. Розробник Програми: департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської обласної державної адміністрації.

3. Термін реалізації Програми: 2023-2027 роки.

4. Етапи фінансування Програми: 2023-2027 роки.

5. Обсяги фінансування Програми: 2 450,0 тис. грн. (два мільйони чотириста п'ятдесят тисяч гривень).

Роки	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн.			
	Всього	в т. ч. за джерелами фінансування		
		обласний бюджет	місцеві бюджети	інші джерела
2023-2027, в т. ч.:	2 450,0	1 020,0	1 430,0	-
2023	430,0	220,0	210,0	-
2024	480,0	230,0	250,0	-
2025	520,0	210,0	310,0	-
2026	510,0	180,0	330,0	-
2027	510,0	180,0	330,0	-

6. Очікувані результати виконання Програми:

Виконання програмних заходів дозволить:

- запровадити енергоменеджмент та систему енергомоніторингу;
- зменшити споживання природного газу, теплової та електричної енергії, гарячої та холодної води бюджетними закладами області;
- підвищити рівень обізнаності працівників бюджетної сфери з питань енергоефективності;
- покращити матеріально-технічну базу бюджетних закладів;
- підвищити енергонезалежність конкретних об'єктів бюджетної сфери шляхом впровадження заходів з енергозбереження у бюджетній сфері області;
- зменшити видатки з обласного і місцевих бюджетів на оплату комунальних послуг та енергозабезпечення бюджетних установ;

зменшити до 2027 року обсяг викидів забруднювальних речовин СС
здійснити оцінку потенціалу та освоєння характерних для обл.
енергетичних ресурсів;
забезпечити розвиток альтернативної енергетики.

7. Термін проведення звітності: інформація про хід викона
Програми подається Івано-Франківській обласній раді щоквартально, до
числа місяця, наступного за звітним кварталом, відповідно до поставлен
мети і завдань, визначених Програмою.

Замовник Програми:

департамент економічного розвитку,
промисловості та інфраструктури
Івано-Франківської облдержадміністрації

Сергій ПОДОШВА

Керівник Програми:

заступник голови Івано-Франківської
облдержадміністрації з питань
цифрового розвитку, цифрових
трансформацій і цифровізації (CDTO)

Богдан ФУТЕРКО

**Аналіз проблеми та обґрунтування доцільності
розроблення регіональної цільової програми забезпечення
енергетичної ефективності Івано-Франківської області
на 2023-2027 роки**

1. Загальна частина

На сьогодні найбільш важливими для України є радикальні структурні реформи у всіх напрямках енергетичної політики: енергоефективність, формування конкурентних енергетичних ринків, диверсифікація енергопостачання, заміщення в енергетичному балансі традиційних видів палива альтернативними джерелами енергії та видами палива. Лише за таких умов може бути досягнутий необхідний для стабільного соціально-економічного розвитку рівень національної енергетичної безпеки.

Проблема раціонального використання всіх видів енергоносіїв, зменшення залежності від традиційних видів палива та скорочення шкідливих викидів в атмосферу набула в сучасному суспільстві надзвичайної ваги. Даний напрямок чітко прослідковується в регіональних документах стратегічного планування.

Стратегією розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки, затвердженою рішенням обласної ради від 21.02.2020 № 1381-34/2020, передбачено операційну ціль 1.2. щодо енергетичної самодостатності, завданнями якої є розвиток альтернативної енергетики та формування енергоефективного суспільства.

Концепцією енергетичної ефективності Івано-Франківської області на 2023-2027 роки (далі – концепція), затвердженою рішенням обласної ради від 07.12.2022 № 560-18/2022, передбачено основні напрями підвищення енергоефективності в бюджетних установах області, у житлово-комунальному господарстві, в багатоквартирному житловому фонді, розвиток відновлювальних джерел енергії, декарбонізація енергетичного, транспортного та промислового секторів, популяризація енергоефективності та відновлюваної енергетики.

Відповідно до окремих напрямів і заходів концепції, з метою подальшої ефективної підтримки енергозбереження та енергоефективності області розроблено проєкт регіональної цільової програми забезпечення енергетичної ефективності Івано-Франківської області на 2023-2027 роки (далі – Програма). Програма спрямована на комплексне вирішення проблеми підвищення ефективності використання та зменшення споживання енергоресурсів в бюджетній та побутовій сферах, розширення обсягів використання і сфери застосування нетрадиційних і відновлювальних джерел енергії, використання інноваційних технічних, технологічних, організаційних рішень, створення економічно привабливих умов для інвестиційних проєктів, формування інформаційного і

нормативно-методичного забезпечення поширення енергетичного менеджменту та енергомоніторингу, проведення інформаційно-освітніх заходів, спрямованих на формування у суспільстві енергоощадного світогляду та навчання з питань енергоефективності.

Програма буде реалізовуватись на основі цілеспрямованої державної та регіональної політики у сфері енергозбереження та з урахуванням її основних напрямків з метою оптимізації паливно-енергетичного балансу, раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів, зменшення енергоємності та підвищення конкурентоспроможності продукції, а також ефективного використання енергоносіїв.

2. Шляхи розв'язання проблеми

2.1. Підвищення ефективності використання енергетичних ресурсів

Нестабільність на енергетичному ринку стимулює до рішучих дій. Якщо для промислового виробництва реальним результатом енергозбереження є зниження енергоємності продукції, то в бюджетній сфері контролювати та стимулювати економію енергоресурсів складніше. Саме тому у Програмі передбачено заходи з енергозбереження у бюджетній сфері області. Суб'єктами Програми у сфері енергозбереження є бюджетні установи галузей освіти і науки, охорони здоров'я, культури, соціального захисту населення області та служби у справах дітей.

В області налічується 4070 бюджетних установ, які фінансуються з місцевих бюджетів (64 заклади фінансуються з обласного бюджету, з них: 29 – охорони здоров'я, 15 – освіти, 12 – соціальної політики, 4 – культури, 4 – служби у справах дітей) та використовують енергоносії, зокрема для опалення: 2120 – природний газ, 670 – теплоносії, 1280 – дрова (пелети, брикети) та інше. Усі бюджетні установи споживають електроенергію.

Основними проблемами у закладах бюджетної сфери з точки зору енергоефективності є:

1. Відсутність системи автоматизованого збору інформації, регулювання споживання теплової енергії, газопостачання, електроенергії, водопостачання.
2. Реалізація енергозберігаючих заходів без проведення енергоаудитів, що призводить до неефективного використання бюджетних коштів.
3. Нераціональне впровадження точкових енергозберігаючих заходів без комплексного вирішення проблеми енергозбереження.
4. Фізичне та моральне старіння систем теплозабезпечення, конструкцій та внутрішньобудинкових інженерних систем будівель, низькі

теплозахисні властивості огорожуючих конструкцій та інше.

5. Невідповідність сучасним нормам системи електричного освітлення будівель та інше.

6. Недостатність коштів на впровадження комплексних енергозберігаючих заходів.

Енергетичний менеджмент є основним інструментом скорочення споживання енергії та підвищення ефективності її використання, що дає змогу отримати детальну картину споживання енергоресурсів і дати оцінку проектам, які заплановано впроваджувати.

Запровадження системи енергомоніторингу будівель, у яких розміщуються установи та організації бюджетної сфери області, є першим кроком на шляху до запровадження комплексної системи енергоменеджменту.

Основними завданнями енергетичного моніторингу таких будівель є:
здійснення обліку, контролю, планування, нормування та аналізування витрат паливно-енергетичних ресурсів;

здійснення моніторингу та коригувальних дій у сфері енергоефективності;

інформування, стимулювання та навчання управлінського та технічного персоналу у сфері енергозбереження;

зниження видатків на паливно-енергетичні та інші ресурси;

управління споживанням паливно-енергетичних ресурсів і їх раціональне використання;

проведення внутрішніх енергетичних аудитів, впровадження енергозберігаючих заходів;

виявлення технічних особливостей окремих споруд і планування усунення причин підвищеного енергоспоживання ними;

планування інвестиційних заходів та модернізації будівель у математично вивірених пріоритетності.

Енергомоніторинг у всьому світі є частиною системи експлуатації будівель. Правильно організоване утримання і експлуатація будівель уже самі по собі передбачають енергоощадність. А щоденний моніторинг споживання енергоносіїв дає можливість запровадити їх раціональне використання, швидко виявляти аварії на комунікаціях та усувати останні, вираховувати "слабкі місця", мінімізувати "людський фактор" тощо. Все це в сукупності дає можливість заощадити як мінімум 3% від загального енергоспоживання.

Для ефективного управління енергоспоживанням у бюджетній сфері в кожному закладі мають бути призначені особи (енергоменеджери), які повинні мати безпосередній вплив на енергоспоживання закладами.

Постійне підвищення кваліфікації енергоменеджерів, розширення їх бази знань та обізнаності щодо ефективного використання енергоресурсів є запорукою якісного управління витратами й усунення випадків нерационального використання енергетичних ресурсів.

2.2. Дослідження потенціалу відновлюваних джерел енергії та освоєння характерних для регіону енергетичних ресурсів

Одним із можливих шляхів зменшення споживання вичерпних ресурсів є розвиток нетрадиційних та альтернативних джерел енергії. Енергетичною стратегією України на період до 2035 року "Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність", затвердженою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 605-р, передбачається досягти до 2035 року частки енергії, виробленої з відновлюваних джерел, у загальному первинному постачанні енергії на рівні 25%.

На сьогодні сумарна потужність альтернативних джерел енергії в області складає понад 420 МВт, а це 14,2% від загальних потужностей електроенергії області. Хоча потужність окремих місцевих об'єктів відновлюваних джерел енергії невелика, їх робота стала досить ефективною під час енергетичної кризи.

На теренах Івано-Франківської області залягають запаси нафти і газу (особливо на старих промислових підприємствах, які не мають ліцензій), а також область має високий потенціал відновлюваних джерел енергії, основними напрямками використання якого є освоєння екологічно та економічно доцільного потенціалу вітрової генерації, сонячної генерації, мінігідрогенерації, теплогенерації, біогазових ресурсів, твердого палива (дрова і тверді відходи), геотермальної генерації (в сухих нафтогазових свердловинах). З метою вивчення питання потенціалу ресурсів області заходами Програми передбачено проведення дослідження та освоєння характерних для регіону енергетичних ресурсів на базі вищих навчальних закладів області.

Потенціал відновлювальних джерел енергії Івано-Франківської області складає близько 1 млн. тонн нафтового еквіваленту:

37% – потенціал біомаси (тваринництво, рослинництво, відходи лісозаготівлі, відходи деревообробних виробництв (тирса);

20% – потенціал геотермальної енергії;

15% – потенціал вітрової енергії (середньорічна швидкість вітру – 5,5 м/с);

17% – потенціал сонячної енергії;

11% – гідротехнічний потенціал малих рік.

3. Мета Програми

Метою Програми є:

створення регіональної системи енергомоніторингу і контролю за ефективним використанням енергетичних ресурсів у бюджетній сфері області;

скорочення енергетичних ресурсів в бюджетних установах та, відповідно, видатків на їх оплату;

формування інформаційного та нормативно-методичного забезпечення поширення енергоменеджменту та енергомоніторингу, підготовка та навчання енергоменеджерів;

проведення інформаційно-освітніх заходів, спрямованих на формування у суспільстві енергоощадного світогляду та навчання з питань енергоефективності та ергозбереження;

здійснення ефективної оцінки потенціалу та освоєння характерних для області енергетичних ресурсів.

4. Основні завдання Програми

Завданнями Програми є:

формування ощадливого стилю життя – перехід на енергоощадні технології та матеріали;

забезпечення удосконалення автоматизованої системи енергетичного менеджменту, моніторингу енергоспоживання, розробка енергетичних бюджетів, аналіз існуючих показників як основи складання нових бюджетів, розроблення енергетичної політики, планування нових енергозберігаючих заходів згідно з вимогами серії стандартів ISO50001;

визначення реального енергетичного балансу області шляхом проведення енергетичного обстеження об'єктів, який покаже реальний потенціал економії енергетичних ресурсів;

створення платформи навчально-освітнього забезпечення, інформаційно-консультаційної підтримки у сфері енергоефективності та екологічної безпеки;

популяризація економічних, екологічних і соціальних переваг енергозбереження та відновлюваних джерел енергії, підвищення громадського освітнього рівня у цих сферах;

підтримка місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування області щодо організації та координації дій, спрямованих на підвищення енергоефективності й розвитку відновлюваної енергетики.

5. Фінансове забезпечення Програми

Фінансове забезпечення Програми здійснюється за рахунок коштів обласного бюджету, бюджетів територіальних громад та інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Обсяг фінансування Програми визначається щороку, виходячи з можливостей дохідної частини бюджетів.

6. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Головним розпорядником коштів обласного бюджету, спрямованих на виконання заходів Програми, є департамент економічного розвитку,

промисловості та інфраструктури Івано-Франківської обласної державної адміністрації. Як головний розпорядник коштів департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської обласної державної адміністрації здійснює контроль за ефективним використанням коштів.

Координацію, безпосередній контроль за ходом виконання заходів Програми та цільовим використанням бюджетних коштів здійснює департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської обласної державної адміністрації.

Департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури облдержадміністрації звітує Івано-Франківській обласній раді про хід виконання заходів Програми.

Замовник Програми:

департамент економічного розвитку,
промисловості та інфраструктури
Івано-Франківської облдержадміністрації

Сергій ПОДОШВА

Керівник Програми:

заступник голови Івано-Франківської
облдержадміністрації з питань
цифрового розвитку, цифрових
трансформацій і цифровізації (CDTO)

Богдан ФУТЕРКО

Додаток
до регіональної цільової програми
забезпечення енергетичної ефективності
Івано-Франківської області на 2023-2027 роки

Перелік

заходів, обсяги та джерела фінансування регіональної цільової програми забезпечення
енергетичної ефективності Івано-Франківської області на 2023-2027 роки

№ з/п	Найменування заходу	Виконавець	Термін виконання	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн.						Очікуваний результат
				Роки	Всього, тис. грн.	В т. ч. за джерелами фінансування				
						державний бюджет	обласний бюджет	місцеві бюджети	інші джерела	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Запровадження та обслуговування системи енергомоніторингу	Департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської області державної адміністрації	2023-2027 роки	2023-2027, в т. ч.	900,0	-	250,0	650,0	-	Запровадження цільової системи моніторингу споживання енергоносіїв і комунальних послуг, удосконалення засобів регулювання, обліку та контролю за їх споживанням. Енергомоніторинг буде аналізувати зміни, автоматично визначати показник витрат енергоносіїв на 1 кв. м. і щомісяця протягом опалювального сезону складати перелік найбільш енерговитратних установ області
				2023	150,0	-	50,0	100,0	-	
				2024	170,0	-	50,0	120,0	-	
				2025	180,0	-	50,0	130,0	-	
				2026	200,0	-	50,0	150,0	-	
				2027	200,0	-	50,0	150,0	-	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2.	Навчання з основ енергоменеджменту та енергомоніторингу для енергоменеджерів; проведення інструктажів для енергоменеджерів та технічних спеціалістів	Департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської обласної державної адміністрації Органи місцевого самоврядування Івано-Франківської області (за згодою)	2023-2027 роки	2023-2027, в т. ч.	250,0	-	100,0	150,0	-	Створення платформи навчально-освітнього забезпечення, інформаційно-консультаційної підтримки у сфері енергоефективності та екологічної безпеки. Відносне скорочення бюджетних видатків на використання паливно-енергетичних ресурсів та води в бюджетних установах
				2023	60,0	-	30,0	30,0	-	
				2024	70,0	-	40,0	30,0	-	
				2025	60,0	-	30,0	30,0	-	
				2026	30,0	-	0	30,0	-	
				2027	30,0	-	0	30,0	-	
3.	Обладнання робочого місця для енергоменеджерів	Департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської обласної державної адміністрації Органи місцевого самоврядування Івано-Франківської області (за згодою)	2023-2024 роки	2023-2024, в т. ч.	650,0	-	250,0	400,0	-	Забезпечення робочих місць енергоменеджерів необхідним комп'ютерним обладнанням з доступом до мережі Інтернет для внесення відповідних даних щодо споживання енергоресурсів до інформаційної системи моніторингу
				2023	100,0	-	50,0	50,0	-	
				2024	100,0	-	50,0	50,0	-	
				2025	150,0	-	50,0	100,0	-	
				2026	150,0	-	50,0	100,0	-	
				2027	150,0	-	50,0	100,0	-	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
4.	Популяризація економічних, екологічних і соціальних переваг енергозбереження та енергоефективності, підвищення громадського освітнього рівня у цій сфері (проведення/участь у навчальних семінарах, тренінгах, конференціях; видання роздаткового матеріалу (брошури, буклети та ін.), відеосюжети)	Департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської обласної державної адміністрації Органи місцевого самоврядування Івано-Франківської області (за згодою)	2023-2024 роки	2023-2027, в т. ч.	400,0	-	170,0	230,0	-	Популяризація проблематики енергоефективності та енергоощадності, формування громадської думки щодо ефективного використання традиційних і нетрадиційних (відновлювальних) енергетичних ресурсів, характерних для області
				2023	70,0	-	40,0	30,0	-	
				2024	90,0	-	40,0	50,0	-	
				2025	80,0	-	30,0	50,0	-	
				2026	80,0	-	30,0	50,0	-	
				2027	80,0	-	30,0	50,0	-	
5.	Проведення навчань з енергоощадності та енергоефективності для дітей шкільного віку	Департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської обласної державної адміністрації Департамент освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації	2023-2027 роки	2023-2027, в т. ч.	В межах кошторисних призначень				Підвищення рівня поінформованості дітей шкільного віку щодо ефективного споживання енергетичних ресурсів	
				2023	В межах кошторисних призначень					
				2024	В межах кошторисних призначень					
				2025	В межах кошторисних призначень					
				2026	В межах кошторисних призначень					
				2027	В межах кошторисних призначень					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6.	Дослідження потенціалу та освоєння характерних для регіону енергетичних ресурсів, зокрема таких, як: - нафта і газ; - вітрогенерація, - сонячна генерація, - мінігідрогенерація; - біогазові ресурси; - тверде паливо (дрова і тверді відходи); - теплогенерація; - геотермальна генерація	Департамент економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської обласної державної адміністрації	2023-2027 роки	2023-2027, в т. ч.	250,0	-	250,0	-	-	Ефективна оцінка потенціалу та освоєння характерних для регіону енергетичних ресурсів. Розвиток альтернативної енергетики
				2023	50,0	-	50,0	-	-	
				2024	50,0	-	50,0	-	-	
				2025	50,0	-	50,0	-	-	
				2026	50,0	-	50,0	-	-	
				2027	50,0	-	50,0	-	-	
	Разом:			2023-2027	2 450,0	-	1020,0	1 430,0	-	

Замовник Програми:

департамент економічного розвитку,
промисловості та інфраструктури
Івано-Франківської облдержадміністрації

Сергій ПОДОШВА

Керівник Програми:

заступник голови Івано-Франківської
облдержадміністрації з питань
цифрового розвитку, цифрових
трансформацій і цифровізації (CDTO)

Богдан ФУТЕРКО